

Список використаних джерел

1. Федчак І.А. Основи кримінального аналізу : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.
2. Шемшученко Ю.С. Правоохоронна діяльність // Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ: «Укр. енцикл.», 1998. – Т. 5: П-С. 2003. 736 с.: іл.
3. Котляренко О.П. Правоохоронна діяльність у Збройних Силах України: організаційно-правові аспекти [Текст]: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 / О.П. Котляренко; Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль, 2017. 20 с.
4. Карпенко М.І. Кваліфікація військових правопорушень : навч. посіб. / М.І. Карпенко. Київ: НУОУ ім. Івана Черняховського, 2021. 268 с.
5. Артеменко О.М. Злочини проти порядку проходження військової служби: кримінологічне дослідження: монографія / О.М. Артеменко; [наук. ред. В.В. Голіна]. Харків: Право, 2019. 224 с.

Качунь Віталій Андрійович,

начальник відділу кримінального аналізу
ГУНП в Тернопільській області

РОЛЬ ІНТЕГРОВАНІХ СИСТЕМ ВІДЕОСПОСТЕРЕЖЕННЯ У СТВОРЕННІ НАДІЙНОГО БЕЗПЕКОВОГО ПРОСТОРУ «БЕЗПЕЧНЕ МІСТО» (НА ПРИКЛАДІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОГРАМНО-АПАРАТНОГО КОМПЛЕКСУ «САМАР»)

Стрімкий розвиток технологій протягом останніх декількох років озброїв людство численними досягненнями в галузях інформаційних технологій. Ці досягнення знаходять найрізноманітніші сфери застосування, в тому числі побудова сучасних систем відеоспостереження із використанням в них штучного інтелекту. В свою чергу їх можуть використовувати в повсякденній службовій діяльності правоохоронці, військові, розвідувальні і контррозвідувальні служби нашої держави.

Так, частина друга ст. 19 Конституції України передбачає, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Сьогодні на законодавчому рівні (пункт 5 частини 1 статті 40 Закону України «Про Національну поліцію») передбачена можливість використання оперативними підрозділами правоохоронних органів досягнень сучасних технологій, які можуть сприяти значному підвищенню ефективності протидії злочинності [1]. Саме тому з метою вирішення завдань, які стоять перед правоохоронними органами, доцільно використовувати системи відеоспостереження по всій території держави, поєднуючи їх із використанням систем штучного інтелекту та розробки в них аналітичних компонентів. Такі системи щоденно підтверджують свою ефективність у боротьбі зі злочинністю

та забезпеченні безпеки населення, з огляду на досвід із впровадження в сфері правоохоронної діяльності в зарубіжних країнах.

Так отримавши зображення з камер відеоспостереження можна встановити особу яка підозрюється у вчиненні злочину, напрямок його ймовірного руху, транспортний засіб на якому він пересувався, а також його ідентифікація за номерними знаками та іншу значиму інформацію для затримання та притягнення до відповідальності злочинця.

Також в свою чергу використання інформації отриманої з електронних пристроїв фіксації може значною мірою допомогти правоохоронним органам у попередженні, розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень встановленні осіб які їх вчинили та притягнення винних до кримінальної відповідальності.

Відділ кримінального аналізу ГУНП в Тернопільській області повсякденно використовує можливості програмного комплексу для систем відеоспостереження «САМАР» [3], розробником якого є вітчизняна група компаній «КОБІ» [2]. Станом на липень 2022 року в межах області задіяно 100 відеокамер з функціями розпізнавання марки, моделі, кольору та державних номерних знаків (у т.ч. іноземної реєстрації) транспортних засобів (ТЗ) (всі камери інтегровані до інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-телекомунікаційної системи Національної поліції України) та 3 відеокамери з функцією розпізнавання обличчя. Також реалізована можливість отримання інформації, в режимі онлайн, з аналогічних систем що функціонують в інших регіонах нашої держави. Має місце співпраця з розробниками, з вдосконалення та розвитку

На даний час важко перерахувати кількість розкритих та попереджених злочинів за допомогою програмно-аналітичного комплексу «САМАР» з моменту його запровадження на території Тернопільської області в 2019 році. Можна відзначити достовірно, що це число є значним, оскільки розкриття всіх злочинів при скоєнні яких використовуються транспортні засоби, починаються із їх встановлення та аналізу руху в «САМАР».

Можна відзначити дуже примітивний приклад, який має місце в повсякденній діяльності: сама система має на своєму рахунку безліч розкритих злочинів із незаконного заволодіння транспортними засобами, оскільки значна кількість таких повідомлень є результатом евакуації автомобілів на арешт-майданчик, система їх фіксує на платформі евакуатора – злочин розкрито, даний факт дозволяє більш ефективно використовувати сили та засоби підрозділів.

Особливу увагу «САМАР» отримала після 24 лютого 2022 року в ході агресивного нападу військ російської федерації, система дала можливість контролювати переміщення необмеженої кількості транспортних засобів, що потребують особливої уваги компетентних правоохоронних органів України. А її інтегрована функція, надсилання сповіщення в месенджер «telegram», можливість оперативного інформування відповідних служб на місцях. Яскравим прикладом

дієвості є: безліч перевірок автомобілів в ході відпрацювань; затримання осіб «по гарячих слідах»; можливість дистанційного спостереження за пересуванням злочинців і встановлення їх місця перебування; а також нашим військовим здійснювати збір необхідної відео, а в окремих випадках і аудіо інформації, про чисельність та склад військових формувань росії на окупованих територіях.

За своїми функціями система «САМАР» дозволяє:

здійснювати пошук осіб по фото камерами, що технічно мають можливість пошук по обличчям (зазначається достовірність фото у відсотках, період пошуку людини, стать, вік, пошук по серверам (конкретно пошук в зазначеному місці де розташована камера відеоспостереження з функцією розпізнавання обличчя)).

виявляти осіб які становлять зацікавлення та здійснювати постійний контроль за рухом в режимі онлайн, система надсилає в месенджер пуш-повідомлення з координатами камери на яку зафіксовано особу та фото;

встановлювати місце перебування транспортного засобу (ТЗ) по заданих даних (час, місце перебування, номер, вид, модель, колір транспортного засобу тощо) та в подальшому будувати маршрути пересування;

виявляти ТЗ які становлять зацікавлення та здійснювати постійний контроль за рухом в режимі онлайн, система надсилає в месенджер пуш-повідомлення з координатами камери на яку зафіксовано ТЗ та фото, коли відкрито веб інтерфейс спрацьовує звукова сигналізація та відкривається карта з позицією камери на карті, фото фіксації та описом ТЗ, причини контролю;

встановлювати місця перебування ТЗ (час, місце перебування, номер, вид, модель, колір транспортного засобу тощо) по архівних даних, комплекс зберігає архів фіксацій на протязі 2-ох років (терміни збереження фото фіксації обмежені об'ємом доступної пам'яті на сервері);

пошук ТЗ за номерним знаком чи його фрагментом, додатково в параметрах пошуку можна задати: колір, тип, марку, модель, період пошуку, пошук по серверам (конкретно пошук в зазначеному населеному пункті чи камері).

додання ТЗ у список контролю з критеріями : номер ТЗ, марка, колір, причина контролю.

пошук місць, де ТЗ знаходиться найчастіше (може використовуватись для встановлення місця роботи тощо);

Аналітичний компонент системи може автоматизовано вираховувати ТЗ супроводу, а також ТЗ які є так званими «гостями» в зоні дії певної камери чи групи камер.

Підсумовуючи зазначене, та враховуючи вже наявний досвід з провадження та практичного використання, необхідно відзначити якісну роботу програмно-аналітичного комплексу «САМАР» та констатувати факт, що за розвитком і вдосконаленням системи, стоїть більш якісна та ефективна робота підрозділів Національної поліції та всього безпекового сектору держави.

Список використаних джерел

1. Закон України від 02.07.2015 Про національну поліцію.
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
3. URL: <https://kobi.ua/>.
4. URL: <http://camap.com.ua/>.

Кисельов Андрій Олександрович,
доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ «OSINT» У ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Базуючись на оцінках органів та підрозділів Національної поліції, які у щоденній діяльності або застосовують кримінальний аналіз, або використовують його результати, беззаперечно можна стверджувати, що технології «OSINT» (Open source intelligence) – розвідка на основі відкритих джерел, як структурний елемент кримінального аналізу, є ефективним інструментом у протидії злочинності.

Метою доповіді є висвітлення досвіду використання підрозділами Національної поліції технологій «OSINT», зокрема управлінням кримінального аналізу ГУНП в Дніпропетровській області, у протидії кримінальним правопорушенням.

Так, під час кримінального аналізу основним завданням кримінального аналітика є проведення аналітичного дослідження доступної йому інформації, а також створення за результатами такого аналізу аналітичних продуктів, що мають інформативний та рекомендаційний характер, і створюють підґрунтя для вирішення оперативних і тактичних завдань під час документування та розслідування кримінальних правопорушень, або планування превентивних заходів у протидії злочинності.

Під час проведення аналітичного дослідження здійснюється збір та аналіз інформації з якомога більшої кількості інформаційних ресурсів, а також інших джерел інформації, до яких у тому числі належать і відкриті інформаційні реєстри та інші аналогічні ресурси.

Застосування технологій «OSINT» під час кримінального аналізу здатне мінімізувати витрати часу працівників оперативних та слідчих підрозділів на вирішення поставлених завдань та підвищити якість їх інформаційно-пошукової та інформаційно-аналітичної діяльності. Вдалим буде приклад застосування технології «OSINT» у кримінального аналізу під час протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним з незаконними заволодіннями транспортними засобами, оскільки дані